

vedno ustvarjajoči Aškerc, je izdal svoje divne „Balade in romance“ v drugem natisku, kar je pri nas senzacionalen pojav. Našim čitateljem ni Aškerc tuja osebnost. Saj ni nemara malokomu njegova ognjevitost, brezobzirna, za osvobodjenje tlačnega in izčrpanega človeštva bojujoča se muza toliko simpatična nego baš tlačnemu, trpečemu in izčrpanemu učiteljstvu. V svojih „Baladah in romancah“ govori Aškerc s krepkim poudarkom, moški in somorodno. Že pred leti, ko so zagledale njegove „Balade in romance“ prvič beli dan, so zbudile na eni strani veliko navdušenje in občudovanje, na drugi strani pa odločen odpor, sovraštvo in — preganjanje. Vse to se bo brez dvoma ponovilo tudi sedaj. Mi smo seveda (in to iz globokega prepričanja) med tistimi, ki dajejo glasno hvalo Aškercem poezijam, zakaj ob njih uživanju nam raste pogum v boju za svoje pravice, a usoda stvarnika teh poezij nam je sijajno dokazilo, kako bode resnica v oči, kako jo izkušajo zatreti z nasiljem in s tepanjem poštenosti in pravičnosti. Kogar ne morejo razvneti Aškercove „Balade in romance“, je človek brez blažjega čustva, nasilnik in tiran. Svojim čitateljem jih priporočamo najtopleje. Preverjeni smo, da jih bodo podžgale in navdušile in jim dale mladih in čvrstih moči. In teh nam je treba čim dalje več in čim dalje bolj, zakaj tudi nam se je treba bojevati za — „staro pravdo“!

Družba sv. Cirila in Metoda je ravnokar izdala v samozaložbi „Vestnik“, ki poroča o rednih velikih skupščinah, vršivših se l. 1898. v Ribnici, l. 1899. na Vrhniki, leta 1900. v Radovljici in l. 1901. v Mariboru. Ker prinaša „Vestnik“ razen teh poročil še mnogo drugih podatkov o podružnicah na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem, o njihovem delovanju in nedelovanju, potem o društvenih zavodih v vseh krajih, kjer prebivajo Slovenci, o društvenem gospodarstvu sploh itd., je pričakovati, da se bo „Vestnika“ vsak pravi rodoljub razveselil ter da bo dobrodošel slehrni narodni hiši. S to publikacijo upa družbeno vodstvo, da je čestokrat izražen željam svojih družabnikov po možnosti ustreglo. Obenem se je dotikal „Knjižnice družbe sv. Cirila in Metoda“ 14. zvezek, ki prinaša nabožne in slovstvene liste, ki jih je v prid družbe zbral trnovski župnik Ivan Vrhovnik. Ker so le-tu zbrani životopisi nekaterih starejših slovenskih pisateljev, ki utegnejo marsikaterega zanimati, se družba po pravici nadeja, da je tudi s to knjižico ustregla slovenskemu občinstvu. Cena 80 h. Izšla je tudi pripovedna pesem „Tarbula“, devica mučenica, speval Janez Bilc. Ta epska pesem se tudi prodaja v prid podpore nepotrebnih šolski družbi. Cena 80 h. Končno je še izšla črtica pokojne pisateljice Lujize Pesjakove: „Smrt pravičnega“. To je namreč pismo, ki ga je pisala soproga Poncija Pilata, Klavdija Prokula, svoji prijateljici Fulviji Resili v času, ko je bil ujen mož cesarski rimski namestnik v Jeruzalemu, in ko se je zemsko bivanje Zveličarjevo bližalo koncu. Cena 20 h. Te tri knjižice z „Vestnikom“ vred se pošiljajo raznim društvom in posameznim rodoljubom, in družbeno vodstvo se nadeja, da bodo za obstoj in napredek našega ljudstva vneti prejemniki knjig z ozirom na neugodno gmotno stanje šolske družbe radi izpolnili priložene čeke poštne hranilnice s skupnim zneskom ene krone, ali pa po množnosti tudi z večjim zneskom. Ciril-Metodova družba potrebuje mnogo denarja, ako hoče svojo težavno nalogo uspešno vršiti, in v ta namen pričakuje družbeno vodstvo, da tudi slovensko občinstvo vseh slojev v polni meri stori svojo narodno dolžnost.

Vestnik.

Učiteljski konvikt. G. Fran Klinar, umir. učitelj v Ljubljani, 3 K.

Osebnosti. S 1. januarjem t. l. so bili pomaknjeni na Kranjskem v višje plačilne razrede, in sicer: v I. razred: Tomšič Štefan v Ribnici, Dular Fr. v Valtji vasi, Konecchegg Friderika v Ljubljani, Pin Val. v Predoslju, Razingger Ant. v Ljubljani, Borovsky Marija v Trziču,

Kalinger Ferd. v Toplicah, Šetina Fr. v Črnomlju, Šarec Hedvika v Moravčah, Burnik Val. v Metliki in Marn Jakob na Viču; v II. razred: Perne And. v Šturjah, Gerkmann Emilija v Mengšu, Spetzler Gustav v Trebnjem, Wresitz Ivan na Ribnem, Skala Anton v Vipavi, Jelenc Štef. v Dvoru, Keceelj Alojzij v Ljubljani, Drol Katarina v Zaspju, Tramte Ign. v Kamniku, Benedik Karel na Brezovici, Pipan Iv. na Trati, Bregant Mihael v Št. Vidu pri Vipavi, Kalan Ivan v Ovsišah, Arselin Avgust v Prečni, Schmidinger Ana v Krškem, Petrovec Tom. v Polh. gradu, Stepischnegg Franciška v Mengšu; v III. razred: Potrebin Leop. v Radečah, Maurin Fran v Planini pri Črnomlju, Šega Ivan v Logatcu, Jaklič Ivana v Dobropoljah, Malovrh Hedvika na Ježici, Perušek Ivanka v Starem trgu pri Ložu, Sark Albina v Novem mestu, Perz Matija v Poljanah, Tomec Amalija pri Sv. Križu, Furlan Ivanka v Naklem, Sachs Alojzij v Ljubljani, Verbič Fr. v Slavini, Schott Josipina v Litiji, Lunder Franciška na Raki, Malnarič Ivan pri Sv. Križu pri Kostanjevici, Wurner Olga na Bledu, Cvar Andr. v Vel. Poljanah, Juvaneec Ferdo v Cerknici, Šemerl Ivan v Lescah, Petschauer Matija v Planini, Gorečan Jos. v Ratečah, Javoršek Karel v Košani, Sedlak Amalija v Mirni, Matko Mart. v Toplicah, Tschurn Gabrijela v Ljubljani, Kiferle Ivan v Naklem in Benedičič Ivan v Orehovici. — **Nadučitelj** pri Sv. Duhu v Ločah na Štajerskem je postal definitivni učitelj pri Sv. Andreju v Slov. goricah g. Alojzij Majcen, šolski voditelj v Narapljah definitivni učitelj pri Sv. Duhu nad Ptujem gosp. Anton Pesek, kot učitelj pri Sv. Kungoti je nameščen g. Ivan Kavčič, provizorični učitelj pri Devici Mariji v Polju; kot učiteljica v Teharjih dosedanja suplentinja gđc. Barbara Supanek, v Artičah dosedanja suplentinja gđc. Olga Mazi. — Na novo v štirirazrednico razširjeno slovensko šolo v Ormožu je nameščena gospodična Milena Lazar, sedaj učiteljica na Slogini šoli v Gorici. — Profesor v Novem mestu, g. Ignacij Fajdiga, je premeščen na II. drž. gimnazijo v Ljubljani. — Suplent na I. drž. gimnaziji v Ljubljani, g. Jakob Zupančič, je postal redni učitelj na gimnaziji v Novem mestu. — Ravnatelj goriške državne gimnazije, g. Gross, namerava stopiti v pokoj. — V šolski odbor obrtne nadaljevalne šole v Šmartnem pri Litiji je imenovan tamošnji dekan Anton Žlogar.

Pomanjkanje učiteljev. Na Kranjskem se kaže v zadnjih letih občutno pomanjkanje učiteljev. Tako se sprejemajo sedaj za učitelje ljudje brez vsakršne strokovne pedagoške izobrazbe. V črnomaljskem okraju je bil imenovan pomožnim učiteljem nek absolvirani tretješolec; ponujajo pa se okr. šolskim svetom za pom. učitelje celo — penzionirani konduktarji in strojevodje! Naraščaja je premalo, in absolvirani učiteljiščniki utekajo v razne druge stanove. — Dolžnost merodajnih faktorjev bi pač bila, da bi končno vendar začeli premišljati, kaj je vendar temu vzrok. Morda jim izdatno zmanjšamo to premišljevanje, če jim povemo, da ne bo dotlej boljše, dokler ne oblečejo železne roke rokavic in dokler se naše gmotne razmere zahtevam sedanjega časa in človeški pravičnosti primerno ne uredi! — Zaradi pomanjkanja učiteljstva je moral e. kr. okr. šol. svet v Črnomlju uvesti na dveh krajih ekskurendni pouk, in sicer hodita poučevati učitelj Konrad Barle iz Metlike na Božjakovo in učitelj Jožef Križnar tudi iz Metlike na Črešnjevce.

„Slovensko društvo“ v Ljubljani je imelo dne 2. t. m. pod predsedstvom dr. Tavčarja svoj občni zbor. V novi odbor so bili izvoljeni gg. predsednikom odvetnik dr. Triller, blagajnikom odvetnik dr. Pirce, tajnikom odvetnik dr. Kokalj, za odbornike učitelj Gangl, župan Hribar, dr. Tavčar, trgovec in posetnik Jos. Turk, župan v Cerknici Šerko, odvetnik v Radoljici dr. Vilfan in trgovec in posestnik v Novem mestu I. Rozman; za namestnika posestnik in blagajnik užitninskega urada Jos. Lavrenčič in trgovec in posestnik I. Lenčec, pregledovalca računov sta uradnik banke „Slavije“ V. Holc ter trgovec in svetnik trg. zbornice Mejač.

Risarski tečaj bo letos na e. kr. obrtni šoli v Gradcu od 18. t. m. do 15. julija. Ta tečaj je namenjen izobrazbi

učiteljev risanja na obrtnih nadaljevalnih šolah po Kranjskem in Koroškem. Učni predmeti: geometrično in projekcijsko risanje, prostoročno risanje s poukom o ornamentu ter slogu in strokovno risanje za umetno in malo obrt. Prednost imajo učitelji, ki že poučujejo risanje na obrtnih šolah, ki pa še nimajo tega tečaja za seboj. Javiti se je z nekolikovo prošnjo s priloženimi izpričevali. V prošnji, ki jo je vložiti do 12. t. m. naravnost pri ravnateljstvu c. kr. obrtne šole v Gradcu, je natančno navesti zavod, kjer deluje prosilec. Frekventantje dobe dopust in podporo. — To naznanilo prinašamo zato šele v zadnjem trenutku, ko bo morda za mnogoterega že prepozno, ker smo ga čitali v kranjskem uradnem listu šele 4. t. m. Mi s svojimi čitatelji vred seveda nismo toliko vredni, da bi nas o takih in enakih rečeh poklicani faktorji pravočasno obvestili. Iztikati moramo šele po listih, ki jih čita najmanj učiteljstva.

Nezgoda. Učitelj v Preserju, g. Ivan Matajec, je dne 2. t. m. na kolodvoru v Preserju spodrsnil, padel in si zlomil desno roko nad komolcem.

Smrtna kosa. V Beljaku je dne 24. pret. mes. nagloma umrl učitelj g. Jan. Paikert. Zadel ga je srčna kap. — Našemu tovarišu, g. vadničnemu učitelju Janku Janežiču, je dne 26. pr. m. nagloma umrla njegova soproga Berta, stara 36. let. Ostavila je dvoje sinov. R. i. p.!

Šolske vesti s Koroškega. Na šoli v Pokrčah je razpisano mesto šolskega voditelja. — V stalni pokoj je stopil nadučitelj S. Perne v Pokrčah. — Na šoli v Kazazah pončuje kot učitelj tomošnji župnik Jurij Trunk. — Na šoli v Grebinju je razpisano mesto učitelja do dne 18. februarja. Slovenščine v razpisu ne zahtevajo. — Deželni šolski svet je pomaknil 11 učiteljev iz drugega v prvi in 18 učiteljev iz tretjega v drugi plačilni razred. Po stanju od dne 1. januarja je 136 učiteljev in učiteljic v prvem, 204 v drugem, 240 v tretjem plačilnem razredu. Provizorično je nastavljenih 155 učiteljev. Vseh učiteljev in učiteljic skupaj je 865. — Na šoli v Porečah se je ustanovilo četrto, na šoli v Glinjah drugo učiteljsko mesto.

Šole in žrebčarne. Čudili se boste, dragi bralci, kako moremo stavljati šole in žrebčarne v zvezo. A ne čudite se, zakaj država sama je dokazala, da so žrebčarne večje važnosti nego je šolstvo. V državnem proračunu je bilo namreč za leto 1902. določenih za šolstvo 5,678.040 K, za žrebčarne pa 4,217.091 K, torej je bilo šolstvo za dober milijon kron na boljsem. Letos se je pa nekoliko zasukalo, in prvenstvo gre onemu, ki ga zasluži, torej žrebčarnam. Letošnji državni proračun izkazuje namreč za šolstvo 82.000 K več nego lanski, za žrebčarne pa kar 282.000 K več mimo lanskega leta. Vse po zaslugah! Zato pa kličemo modrim iz naše domovine: Živio, živio, živio!

Pošta in brzojav. V Avstriji se je leta 1901 število poštnih uradov pomnožilo od 6895 na 7438. Pošta je imela 1326-9 milijonov pošiljatev. Število brzojavnih postaj se je pomnožilo od 5466 na 5599. Oddanih je bilo 15-4 milijona brzojavk. Uslužbenega osebja pri poštnih in brzojavnih uradih je bilo koncem 1901. l. 41.248. Pošta in brzojav sta prinesla v imenovanem letu državi 111,042.869 K dohodkov, izdatkov pa je bilo 105,415.321 K, torej čistega dobička 5,627.528 K. Koliko dobi od tega šolstvo? — Nič!

Državni šolski muzej so otvorili na Dunaju dne 2. t. m. v navzočnosti naučnega ministra Hartla. Ta je zaupal ob tej priliki, da bo zavod dosegel svoj namen. „Ta zbirka bo plodonosno vplivala na razvoj avstrijskega šolstva, ker bo vzor vsem drugim mestom in bo obenem učiteljstvu dajala priliko, da bo moglo vsako novo učilo takoj tu poizkusiti.“ — Ves muzej je razdeljen na 12 skupin, v programu pa ima tudi predavanja, demonstracije, skioptičke predstave in roditeljske konferencije. Kdor si hoče ogledati ta muzej, naj gre na Dunaj IX., Grüne Torgasse Nr. 11. Ta muzej nam o prilike natančneje opiše naš dunajski dopisnik. — Veseli nas pa, da sta slovanska Ljubljana in Zagreb vsaj glede šol. muzeja pred „nemškim“ Dunajem.

Ivan Orth. Našim čitateljem je znano, da je avstrijski nadvojvoda Ivan odložil vse časti in hotel živeti kot navaden meščan in si vzdela novo ime Ivan Orth. Kupil je bil ladjo

„Margareto“ ter z njo vozil po američanskih vodah. Hipoma se je razneslo, da se je ladja potopila ter da so pomrli vsi ljudje, ki so bili na ladji. Z njimi tudi Ivan Orth. Nobenega sledu ni bilo ni za ladjo ni za potopljenca. Ali sčasoma so se pojavljale čudne vesti, tintam se je prikazal kak mornar ladje „Margarete.“ Sedaj zopet mnogo govore o Ivanu Orthu — in skoraj nihče ne veruje več, da bi bil mrtev. Te dni je pravil v Gmundnu nek Američan, da živi Ivan Orth v južni Ameriki, kjer ima svoje veliko in lepo posestvo.

Nova ženska imena so uvedli v haremu sultana v Sulu, kakor poroča nek angleški častnik, ki se sedaj mudi na Filipinah. Med drugimi čuješ ta-le ženska imena: „Vonj lilij“, „Med življenja“, „Plesajoči solnčni žarek“, „Jutranja zarja“, „Oaza v puščavi“, „Mesec na vodovju“, „Petje slavca“, „Šepetanje vzhodnega vetra.“ — No, če ni mnogo resnice, je pa vsaj mnogo poezije v teh imenih.

Otroci kot priče. Dr. Bimet, ravnatelj fiziološko-psihološkega laboratorija na Sorboni v Parizu, je dospel po mnogih poizkusih do tega, da deca svoja opazovanja samo tedaj verno obnavljajo, ako jim damo priliko, da to, kar so videla ali čula, prostovoljno in svobodno brez tujega vpliva pismeno povedo. Ako jih pa izprašujemo — pa bodisi da ravnamo še tako oprežno, takrat osebnost izpraševalca jako vpliva na otroka ter ga lahko dovede do krivega izpričevanja.

Knjižnica za slepce. Na Dunaju so otvorili knjižnico za slepce, v kateri so v lepem številu ona dela, ki jih je napisal Braille s pikastimi črkami. Ta knjižnica bo velika dobrota za slepce, ker so take knjige jako drage.

Vprašanje o šolskih zdravnikih v Berlinu. Po sklepu posebne šolske deputacije bo to važno vprašanje kmalu rešeno. Doslej je delovalo le za poizkušnjo 12 šolskih zdravnikov, sedaj se pa bo v tem pogledu organizovalo vse berlinsko ljudsko šolstvo. V ta namen bo nastavljenih 30 medicincev, ki bodo z roko v roki delovali z učiteljstvom v blaginjo šolske mladine. Letna plača šolskega zdravnika je določena z 2000 markami, med tem ko so prejeli šolski zdravniki doslej samo po 1000 mark. Iz poročila omenjene deputacije je razvidno, v kako visoki meri so se že izpolnili uspehi, ki so se jih nadejali higijeni in pedagogi od te naredbe. Socijalno-demokratska frakcija v berlinskem mestnem zastopu je stavila predlog, da se naj nastavi na vsaki šoli po eden šolski zdravnik. — Pri nas smo seveda tudi v tem pogledu daleč za Nemčijo, zakaj pri nas je šolstvo še vedno — pastorka! Samo tega ne moremo pri najboljši volji povedati, komu v korist!

V Ameriko je odpotovalo tekom lanskega leta s kolodvora v Ljubljani 12.648 oseb. To je pač velikansko število, zlasti ako se pomisli, da so ti izseljenci po ogromni večini Slovenci s Kranjske! Iz Novega Jorka poročajo, da je došlo tja do 29. decembra lani 542,750 izseljencev. Leta 1901. jih je bilo 497.703. Največ izseljencev je iz Italije in Avstrije. Števila govore!

Cesar in mladoletni zločinci. Pravosodno ministrstvo je obvestilo vsa sodišča in državna pravdnikstva o cesarjevi odločbi glede pomiloščenja tistih mladoletnih hudodelcev, ki niso izvedli kaznivih dejanj premišljeno ali iz hudobije, temveč v nevednosti ali pa zavedeni po drugih. Ti se ne smejo dati vselej v ječe in prisilne delavnice, ker to pogosto ne vpliva na poboljšanje. Pri vseh obsodbah 10 do 16 letnih zločincev in v nekaterih slučajih pri 18 letnih naj se takoj po razsodbi stavi utemeljen predlog za pomiloščenje. Dotičniki morajo biti nekaznovani in pri dotični razsodbi ne na več kot tri mesece obsojeni. Odločba stopi takoj v veljavo.

Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev v Ljubljani. Ljubljana, dne 2. febr. 1903. — Št. 95. — Velecenjeni g. J. Dimnik, šolski vođa, častni član „Zaveze“ itd. v Ljubljani. Podpisano vodstvo je vzelo z obžalovanjem v vednost, da odstopite s 1. januarjem 1903 nepreklicno od uredništva „Učiteljskega Tovariša“, ki ste to častno pa obenem težavno in odgovorno delo opravljali dolgih deset let s priznano marljivostjo, vztrajnostjo, odločnostjo in požrtvovalnostjo ter si s tem pridobili velikih zaslug za neodvisnost

in napredek slovenskega ljudskega šolstva in učiteljstva. „Zavezino“ vodstvo si šteje torej v prijetno dolžnost, izrekat tem povodom Vašemu blagorodju za Vaš dolgoletni nesebični trud svoje odkritosrčno priznanje in iskreno zahvalo v trdnem prepričanju, da ne boste i v bodoče odtegnili svoje naklonjenosti in svojega sodelovanja uresničenju idej, ki jih zastopa v „Zavezi“ združeno napredno jugoslovansko učiteljstvo.

Vodstvo „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“.

Tajnik:
Drag, Česnik I. r.

Predsednik:
L. Jelenc I. r.

Oklic.

Sestavil se je damski odbor, ki namerava v Ljubljani prirediti veliko razstavo raznovrstnih ženskih ročnih del, osebno s polja umetnega vezenja in čipkarstva, risanja in slikarstva sedanje in tudi pretekle dobe.

Razstavi je namen, širiti zanimanje za ženska ročna dela ter vplivati na okus občinstva.

Razstava se otvori dne 19. aprila 1903.

Dame, zadrage in posamezne gospe in gospodične, ki se nameravajo udeležiti razstave, naj blagovolijo do 1. marca 1903 naznaniti dela, ki jih žele razstaviti, eni izmed sledečih dam odbornic:

Mariji Drenikovi, Ivani Zupančičevi ali Franji Tavčarjevi v Ljubljani.

Razstavljalkam je na prosto voljo dano, predmete s cenami opremiti in za prodajo prirediti.

Preostanek vstopnine se podari deloma mestnim ubogim, deloma Ciril in Metodovi družbi.

Odbor za prireditev razstave ženskih ročnih del v Ljubljani,
dne 28. prosinca 1903.

Predsednica:
Franja Tavčarjeva.

Tajnica:
Jela Lozarjeva.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Z. 187.

Kranjsko.

An der einklassigen Volksschule in Kučeľ wird die Lehr- und Leiterstelle mit den sistemisierten Bezügen mit dem Beifügen zur definitiven, eventuell privisorischen Besetzung ausgeschrieben, daß in Ermanglung von geprüften Bewerbern eine Aushilfslehrkraft in Verwendung genommen wird.

Gebürlig instruierte Gesuche sind bis 25. Februar l. J. im vorgeschriebenen Wege hierorts einzubringen.

K. k. Bezirkschulrat Gottehe, am 2. Februar 1903.

Spomini na Zagreb.

I.

Del lanskih velikih počitnic sem porabil v to, da si ogledam sosednjo bratsko zemljo — Hrvaško.

Napotila sva se s tovarišem kolesarjem v drugi polovici meseca vinotoka z doma in sva prekolesarila lep kos zemlje med Dravo in Savo. Ne bom opisoval najine prijetne vožnje skozi Varaždin, Koprivnico, Virje (največjo hrvaško vas, ki šteje čez 2000 hiš, ki stoje vse ob cesti), Gjurjevce, Belovar, Križevac, Zagreb, Samobor, Krško in dalje ob Savi in Savinji, ampak omejiti se hočem le na oni dan, ki sva ga preživela v Zagrebu v družbi gostoljubnih hrvaških tovarišev-učiteljev.

Bilo je 23. vinotoka, ko sva se skobacala na vse zgođaj iz postelj, se v naglici opravila ter hitela na ulice, opa-

zovat vrvenje in drvenje po Jelačičevem trgu, živahni Ilici in drugod.

Prejšnji večer sva se pripeljala na noč v Zagreb, in ker je deževalo, kakor bi lilo iz škafe, sva ostala v hotelu. Kam bi pa tudi šla? Znancev nisva imela, gledaliških predstav, koncertov in drugih enakih razvedril ni bilo; zakaj vladal je v mestu — „preki sud.“

Hotela sva ta dan videti, kolikor največ mogoče, zato je naju že zgodnje jutro našlo na ulicah.

Šetala sva semintja, ogledujoč razne stavbe ter motreč izložbe knjigarjev, založnikov umetnin, trgovcev i. t. d. Opažovala sva pa seveda tudi ljudstvo, zlasti nama je ugajala narodna noša okoličanov, ki je kaj slikovita.

Veselilo pa je naju posebno, da so vsi ljudje govorili hrvaški. Imenitni gospodje v visokih cilindrih kakor tudi v najmodernejših toaletah oblečene dame, zraven preprostih seljakov in ubožnih delavcev — vsi so govorili hrvaški.

Burno je nama utripalo srce v prsih veselja, ko sva čula, da vlada materni jezik v stolnem mestu. In mi Slovenci! Tujščina nam je prečestokrat ljubša nego blagglasna materinščina. Trkajmo se na prsi — mea culpa! — in izpreobrnimo se!

Ustaviva se s tovarišem pred veliko izložbo umetniških slik, kar naju nagovorita dva gospoda.

„Živela, brata Slovenca!“

Začudena gledava prišleca; ne tovariš ne jaz nisva se mogla domisliti, kdo bi bila tuja gospoda.

Toda kmalu se razvozla uganka. Eden izmed naju nagovorivših se je vozil lani ob priliki „Zavezinega“ zborovanja v Benetke in je videl naju na parniku. Bila sta oba učitelja zagrebške gluhonemnice.

Po prijaznem pozdravu krenemo po ulici naprej, obnavljajoč si spomine na Trst in Benetke.

Tovariša sta se nama takoj preprijazno ponudila, da nama hočeta biti za bivanja v Zagrebu vodnika, katero ponudbo sva sprejela seveda z radostnim srcem.

„Evo naš dom“, reče eden izmed hrvaških tovarišev s ponosnim poudarkom, ko obstojimo pred veliko palačo na Vseučiliškem trgu. Na pročelju čitamo napis z velikimi črkami: „Učiteljski dom.“

Nepopisno radosten občutek mi je napolnil prsi, ko sem stal pred to mogočno palačo, ki so si jo postavili hrvaški učitelji ob odtrglajih od lastnih ust. S ponosom je poudarjal tovariš Hrvat: „Učitelji sami smo si postavili ta svoj dom in vse to s svojim denarjem.“

O, ta velika stanovska požrtvovalnost hrvaškega učiteljstva, kako imponuje vsakemu, kako naj bi imponovala tudi slovenskemu učiteljstvu in ga navdajala s stanovsko zavestjo in požrtvovalnostjo!

Pa ne samo to palačo so si zgradili hrvaški kolege, ampak imajo tudi „Učiteljski konvikt.“ — Tudi to monumentalno delo požrtvovalnosti hrvaškega učiteljstva sem si ogledal. O „Učiteljskem konviktu“ pa bom razpravljaj pozneje.

Hrvaško učiteljstvo je slabeje plačano kot n. pr. štajersko, a vendar moramo pripoznati, da je storilo mnogo v korist sebi in svojem. (Dalje.)

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovolijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovarša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Frančišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 18 K, 1/2 strani 10 K, 1/4 strani 8 K, 1/8 strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Koréno. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“. Tiska „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.